

खण्ड १ परिचय र समिक्षा

१.१ पृष्ठभूमि:

कर्णाली प्रदेश सल्यान जिल्लाको पश्चिम भागमा रहेको यस वनगाड कुपिण्डे नगरपालिकाको आ.व. २०७५/०७६ का लागी नेपाल सरकारले लिएको **समृद्ध नेपाल, सुखि नेपाली** को नीतिलाई सार्थक तुल्याउन र यस नगरपालिकालाई समृद्धीको बाटोमा लैजान **समृद्ध नगर, खुसि नगरबासी** को नीति अंगिकार गरी यस नगरपालिकाको समग्र विकासमा समेत यस नगरपालिका नगरकार्यपालिका सदैव प्रतिबद्ध रहनेछ।

यस वनगाड कुपिण्डे नगरपालिका करिव क्षेत्रफल ३३८.२१ व.कि.मी. भएतापनि प्राकृतिक सौन्दर्यको अनुपम उपहार कुपिण्डे ताल, निगालचुला लेक, सिद्ध गुफा तारुपारे लेक समेत रहेको यो नगरपालिकाले भरीपूर्ण रहेको छ।

१.२ चालु आ.व.को नीति तथा कार्यक्रमको समिक्षा:

क्र.स	क्षेत्र	आ.व. २०७४/०७५ मा लिएका नीति तथा कार्यक्रम	आ.व. २०७४/०७५ मा भएका उपलब्धीहरु
१	आर्थिक क्षेत्र	<ul style="list-style-type: none"> वनगाड कुपिण्डे नगरपालिकाको आम्दानीको स्रोतमा वृद्धि गर्न करको दायरालाई फराकिलो बनाउदै जनताले किन र केका लागी कर संकलन गर्ने सो सम्बन्धि जनतालाई सजग बनाउदै कर संकलनलाई सरल, चुस्त र पारदर्शि बनाउने नीति लिएको छ। धार्मिक तथा पुरातात्विक महत्वका वस्तुहरुको संरक्षण तथा सम्बर्द्धन गरी आन्तरिक तथा बाह्य पर्यटकलाई आकर्षित गरी आम्दानीको स्रोतलाई वृद्धि गर्दै लगिने नीति लिइएको छ। स्थानीय उत्पादनलाई प्रोत्साहन गर्न कृषि हाटबजार तरकारी विक्रीवितरण केन्द्रको व्यवस्था गर्दै लगिने छ। यस नगरपालिका क्षेत्रभित्र कृषी योग्य जमिन प्रशस्त रहेकोले बेमौसमी तरकारी खेती, फलफूल खेती, नगदे वाली र जडिबुटीको उत्पादनमा वृद्धि गर्न कृषि कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउने नीति लिइएको छ। 	<ul style="list-style-type: none"> करको दयरा फराकिलो बनाई यस आ.व.मा करिव रु २७ लाख राजश्व संकलन गरीयो। विभिन्न किसिम धार्मिक तथा पुरातात्विक स्थानहरुमा लाग्ने मेलाहरुमा पर्यटकहरुलाई भित्र्याउने विभिन्न किसिमका कार्यक्रमहरु गरी राजश्व संकलन गरीयो। कृषि हाट बजार र तरकारी विक्री वितरण केन्द्र स्थापनामा अपेक्षित उपलब्धी हासिल गर्न सकिएन। कृषि शाखाबाट जनताहरुको माग तथा पकेट क्षेत्रको पहिचान गरी विभिन्न किसिमका बेमौसमी तरकारी खेती, फलफूल खेती, नगदे वाली र जडिबुटीको उत्पादनमा वृद्धि गर्न विउ विजन तथा विरुवा वितरण गरियो।
२	सामाजिक क्षेत्र	<ul style="list-style-type: none"> कृषि व्यवसायलाई मर्यादित बनाउनका लागी कृषि क्षेत्रमा आधुनिकीकरण गरी नगदमा आधारित र व्यवसायिक कृषि पेशामा आबद्ध कृषकहरुका लागी विभिन्न कार्यक्रम आयोजना गरी लागू गर्दै लगिने नीति लिइएको छ। पशुपालक कृषकहरुलाई पशुपालन व्यवसायबाट मनग्ये 	<ul style="list-style-type: none"> कृषि शाखाबाट जनताहरुको माग तथा पकेट क्षेत्रको पहिचान गरी विभिन्न किसिमका बेमौसमी तरकारी खेती, फलफूल खेती, नगदे वाली र जडिबुटीको उत्पादनमा वृद्धि गर्न विउ विजन तथा विरुवा वितरण साथै विभिन्न किसिमका तालिमहरु सञ्चालन तथा कार्यान्वयन गरियो। पशुशाखाबाट व्यवसायरुपमा पशुपालन गर्ने कृषकहरुलाई विभिन्न किसिमका तालिम तथा

		<p>आम्दानी गर्न सक्ने वातावरणको सिर्जना गर्नको लागि दक्ष प्राविधिक पशु औषधि पशुरोग निदान सम्बन्धि विशेष कार्यक्रम लागू गर्दै लगिनेछ । साथै यस नगरपालिका क्षेत्रभित्र पशुपालन (गाई, भैसी, बाखा, मौरीपालन, माछापालन, कुखुरापालन, तरकारी खेती) व्यवसाय घट्टै गर्दै रहेको अवस्थालाई मध्यनजर राखी पशुपालक तथा तरकारी उत्पादक कृषकहरूलाई त्यस व्यवसाय प्रति आकर्षित गराउन विशेष खालको कार्यक्रम लागू गर्दै लगिने नीति लिइएको छ ।</p> <ul style="list-style-type: none"> ● समाजमा देखिने विद्यमान लैङ्गिक हिंसालाई न्यूनिकरण गर्नको लागि महिला सशक्तिकरणका साथै समाज बाटै न्यूनिकरण गर्ने खालको कार्यक्रम लगायत जनचेतना मुलक कार्यक्रम संचालन गरिने छ । ● बालबालिकाको विकास र संरक्षणका लागि बाल अधिकारका साथै बाल श्रममुक्त नगरपालिका घोषणा गर्नको लागि बालबालिका सम्बन्धि विशेष कार्यक्रम लागू गर्दै लगिने छ । बालमैत्री वडा हुँदै बाल मैत्री नगर घोषणा गर्ने नीति लिइएको छ । साथै यस नगरपालिकालाई पूर्ण खोप युक्त नगरपालिका घोषणा गर्ने नीति लिइएको छ । ● समाजमा विकराल रूपमा देखिएको बालविवाह न्यूनिकरण गर्नका लागि त्यस सम्बन्धि विभिन्न कार्यक्रम बनाई लागू गन नीति बनाईएको छ । ● सिमान्तकृत वर्ग, समाजमा शोषित तथा उत्पीडित वर्ग, जेष्ठ नागरीक अपाङ्गहरूको पहिचान गरी विशेष कार्यक्रम लागू गर्दै लगिने नीति लिइएको छ । 	<p>विभिन्न किसिमका शिविरहरू सञ्चालन गरीयो ।</p> <ul style="list-style-type: none"> ● लैंगिक हिंसा न्यूनिकरण तथा महिला सशक्तिकरणका लागि महिला तथा बालबालिका विकास शाखा र विभिन्न गैर सरकारी संघ सस्थाबाट विभिन्न किमिमका सचेतना तथा तालिमहरू संचालन तथा सिपमूलक तालिमहरू सञ्चालन गरीयो । ● बाल अधिकार तथा बाल श्रम न्यूनिकरणका लागि विभिन्न किसिमका तालिमहरू विद्यालयहरूमा सञ्चालन गरीयो साथै विभिन्न रोगविरुद्ध लड्ने खोपहरूका लागि विभिन्न शिविरहरू सञ्चालन गरीयो । ● बाल विवाह न्यूनिकरणका लागि विभिन्न किसिमका सचेतनामूलक तथा अभिमुखीकरण कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरीयो । ● सिमान्तकृत वर्ग, समाजमा शोषित तथा उत्पीडित वर्ग, जेष्ठ नागरीक अपाङ्गहरूको पहिचान गरी गैर सरकारी संस्थाहरूबाट विभिन्न किसिमका आय तथा सिपमूलक तालिमहरू सञ्चालन गरीयो ।
३	पूर्वाधार क्षेत्र	<ul style="list-style-type: none"> ● विकास निर्माणलाई पारदर्शी बनाउनका लागि त्यस क्षेत्र सँग आबद्ध उपभोक्ता समिति लगायत सरोकारवाला सबैलाई तालिमको व्यवस्था गर्दै जाने नीति लिइएको छ । ● युवा सशक्तिकरण कार्यक्रम अन्तर्गत युवा शक्ति विदेशिने प्रवृत्तिलाई निरुत्साहित गर्न यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र विभिन्न 	<ul style="list-style-type: none"> ● उपभोक्ता समितिका पदाधिकारी, वडा अध्यक्षहरू र प्राविधिक कर्मचारीहरूलाई अनुशिक्षण कार्यक्रम सञ्चालन गरीयो । ● गैर सरकारी संघ संस्थाहरूको सहयोग तथा सहकार्यमा युवा लक्षित कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरियो ।

		<p>उद्योगधन्दा, कलकारखाना, सीपमुलक, आयआर्जन कार्यक्रम लागू गरी रोजगार मुलक कार्यक्रम सञ्चालन गरिदै लगिने नीति लिइएको छ ।</p> <ul style="list-style-type: none"> ● यस नगरपालिका क्षेत्र भित्रका सबै ठाउँमा आगामी पाँच वर्ष भित्र विद्युत लाईन विस्तार गर्ने कार्यक्रम क्रमशः लागू गर्दै लगिनेछ । ● यस नगरपालिका क्षेत्र भित्रका सबै टोलहरुमा आगामी पाँच वर्ष भित्रमा मोटर बाटो पुऱ्याउने लक्ष्य लिइएको छ । ● सिचाईले कृषितन्त्रमा उल्लेखनिय सुधार आउने भएकाले प्रत्येक वडाहरुमा कुलो तथा नहर बनाई आगामी पाँच वर्षभित्र यस नगरपालिकाका सम्पूर्ण वडाहरुमा सिचाईको राम्रो प्रवन्ध गरिने नीति लिइएको छ । ● उज्यालो नगर अभियान सहित यस नगरपालिकाका सम्पूर्ण वडाहरुमा विद्युतका राष्ट्रिय प्रसारण लाईन संग जोडिनेछ र तत्कालै नपुगेका ठाउँमा वैकल्पिक उर्जाको स्रोतको रुपमा रहेको सोलार उर्जाले वडाहरु फलमल पारिने नीति लिईने छ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● विद्युत लाईन विस्तारका लागि अपेक्षित लक्ष्य हासिल गर्न सकिने । ● यस आ.व. भित्र यस नगरपालिकाका १२ वटै वडाहरुमा नया ट्रयाक निर्माण तथा पुराना मोटर बाटोहरुको स्तरउन्नती गरी आवतजावत सहज बनाईएको छ । ● यस आ.व. भित्र यस नगरपालिकाका १२ वटै वडाहरुमा नया सिचाई कुलो निर्माण तथा पुराना सिचाई कुलोहरुको स्तरउन्नती गरी सिचाईलाई सहज बनाईएको छ । ● यस नगरपालिकाका १२ वटै वडाहरुमा ८०० वाटका सोलार प्यानलहरु वितरण गरी कामकाजलाई विद्युतीय सेवा संग जोडिएको छ ।
४	वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन	<ul style="list-style-type: none"> ● यस बनगाड कुपिण्डे न.पा क्षेत्र भित्रका बजार क्षेत्रहरुलाई व्यवस्थित गर्नको लागि बजार क्षेत्र भित्रका फोहोर मैला व्यवस्थापन सडक अतिक्रमण लाई रोकी उचित ल्याण्डफिल साईडको व्यवस्था गरी नगर क्षेत्रलाई व्यवस्थित गराउने लक्ष्य लिइएको छ । ● सफा र शुद्ध खानेपानी सरसफाई गर्ने हाम्रो वानी भन्ने मूल नारासहित नगरपालिकाका सम्पूर्ण १२ वटै वडाहरुमा आगामी पाँच वर्षभित्र फिल्टर सहितको शुद्ध र स्वच्छ खानेपानीको उपलब्ध गराईने नीति अवलम्बन गरिनेछ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● यस नगरपालिका अन्तर्गतका विभिन्न बजार क्षेत्रहरुको टिप्परवाट फोहोर संकलन गरी मानव समुदायलाई प्रत्यक्ष रुपमा असर नपुराउने ठाउँमा फोहोर मैला विर्सजन गर्ने व्यवस्था मिलाईएको छ । ● यस आ.व. भित्र यस नगरपालिकाका १२ वटै वडाहरुमा नया खानेपानी निर्माण तथा पुराना खानेपानीको स्तरउन्नती गरी शुद्ध खानेपानीलाई सहज बनाईएको छ ।
५	संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासन	<ul style="list-style-type: none"> ● विद्यालय जानबाट बञ्चित भएका बालबालिका लाई पहिचान गरी विद्यालय जाने वातावरणको सिर्जनाको लागि समाज, अभिभावक र स्थानीय सरकारको पहलमा त्यस्ता कार्यक्रम लागू गर्दै जाने नीति अवलम्बन गरिनेछ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● विद्यालय जाने बालबालिकाका लागि विभिन्न किसिमका कार्यक्रमका साथै भर्ना अभियान, निशुल्क पाठ्यपुस्तक छात्रवृत्ति आदीको व्यवस्था गरी शिक्षा क्षेत्रमा सुधार गरीएको छ ।

		<ul style="list-style-type: none"> ● यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र सबै स्वास्थ्य चौकीहरुमा सुत्केरी हुने व्यवस्था मिलाउन २४ सै घण्टा कर्मचारीहरुको व्यवस्था मिलाइने छ । साथै गरिब विपन्न असहायहरुको लागि सहज तरिकाले स्वास्थ्य सेवाको पहुच हुने व्यवस्था मिलाइने छ । ● महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविका कार्यक्रम लाई प्रभावकारी बनाइनेछ । ● सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई जनताका घरदैलो सम्म सरल, सहजरूपले जनताले चाहेको र खोजेको बखत निशुल्क रुपमा पुऱ्याई जनताले सुशासनको प्रत्यक्षरूपमा महशुस गर्ने गरी सेवा प्रवाह गरिने नीति लिईनेछ । 	<ul style="list-style-type: none"> ● यस नगरपालिका क्षेत्र भित्र सबै स्वास्थ्य चौकीहरुमा सुत्केरी हुने व्यवस्था मिलाउन २४ सै घण्टा सेवा प्रवाह गर्न अ.न.मी.हरुलाई करारमा लिई सेवा सञ्चालन गरीएको छ । ● महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरुलाई खाजा भात्ता वापत प्रतिस्वयंसेविका मासिक रु ५०० का दरले दिईएको छ । ● नगरपालिका तथा वडा कार्यालयहरुबाट निशुल्क तथा सशुल्क विभिन्न सेवाहरु प्रदान गरीदै आएको छ ।
६	अन्य		

खण्ड २ - आगमी आ.व. २०७५/०७६ को नीति, बजेट तथा कार्यक्रम

२.१ सोच, लक्ष्य र अपेक्षित उपलब्धी

२.१.१ सोच

नगरपालिका अन्तर्गत विभिन्न क्षेत्रहरु संग सहकार्य गरी वनगाड कुपिण्डे नगरपालिकालाई समृद्ध बनाउने ।

२.१.२ लक्ष्य तथा उपलब्धी

यस वनगाड कुपिण्डे नगरपालिकाले समग्र नगरपालिकाको विकास गर्न देहाय बमोजिमका सोच लिएको छ ।

- कृषि योग्य क्षेत्रको छनौटका साथै आधुनिक कृषि प्रणालि तथा औजार उपकरणहरुको व्यवस्था गरी वातावरण अनुकूलको कृषि उत्पादनमा जोड दिईनेछ ।
- वनगाड कुपिण्डे नगरपालिका क्षेत्र भित्र पशुपालन अनुकूलका उपयुक्त स्थानको छनौट गरी नीजि क्षेत्र संगको सहभागिता र सहकार्यमा उन्नत पशुपालन व्यवसायलाई प्रवर्द्धन गरिनेछ ।
- नगर वजार सडकको किनारा तथा घर आंगनमा विभिन्न जातका फलफूलका विरुवाहरु तथा फूलका वगैचाहरुको निर्माण गरीने कार्यक्रम सञ्चालन गरीनेछ ।
- नगरक्षेत्र भित्र रहेको एक मात्र पर्यटकिय क्षेत्र कुपिण्डे ताललाई व्यवस्थापित गर्न DPR निर्माण गरी विभिन्न भौतिक पूर्वाधारको निर्माण गरिनुका साथै विभिन्न सञ्चार माध्यमबाट राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय जगतमा प्रचार प्रसार गरिदै जाने ।
- रोजगारमूलक ,आयमूलक रोजगारको अवसर सिर्जना गर्न प्रभावकारी कार्यक्रमहरुको निर्माण तथा कार्यान्वयन गर्ने ।

- नगर क्षेत्र भित्रका सहकारी संस्थाहरूलाई एकीकरण गरी गुणस्तरीय सेवा प्रदानका लागि नयाँ कार्यक्रम सञ्चालनमा जोड दिने ।
- विदेशवाट सीप सिकेर स्वदेश फर्कि सिप सदुपयोगको कार्य गर्ने युवाहरूको पहिचान गरी प्रोत्साहन अनुदान उपलब्ध गराईने ।
- विद्यालयको गुणस्तर सुधारका लागि विद्यालयहरूको भौतिक संरचना निर्माणमा सहयोग उपलब्ध गराईने ।
- नगर भित्र पूर्वाधारयुक्त अस्पताल,स्वास्थ्य क्लिनिकहरु,खोपकेन्द्रहरुको विस्तार गर्ने ।
- नगर क्षेत्र भित्र सार्वजनिक शौचालयहरुको निर्माण गर्ने ।
- खानेपानीको आपूर्ति सहज बनाउन स्थानिय मूल, धारा पधेरा संरक्षणमा जोड दिईने ।
- वनगाडी संस्कृतिलाई जगेर्ना गर्न विशेष किसिमका कार्यक्रमहरुको आयोजना गर्ने ।
- बालमैत्री ,जेष्ठ नागरिक ,अपांग असक्त ,असहाय, वेवारीसेहरुको हितलाई ध्यानमा राखी विशेष खालका कार्यक्रमहरु आयोजना गर्ने ।
- प्रत्येक वडा सदरमुकाम सम्म सडक सन्जाल संग जोडिने ।
- नगरपालिका क्षेत्रमा सिंचाई सुविधा विस्तार तथा मर्मत संभार गर्न तथा सवै खेती योग्य जमिनमा सत प्रतिशत सिंचाई सुविधाको आवश्यक व्यवस्था मिलाईने ।
- नगरको स्वामित्व, भोगाधिकार र प्रयोगमा रहेका सम्पत्तिहरुको नियमित मर्मत संभार गरीने ।
- नगर भित्र लघु उर्जा तथा साना विद्युत आयोजना निर्माण गर्न सकिने स्थानहरुको संभाव्यता अध्ययन गरी संभव हुने भए सम्म विद्युत उत्पादनको कार्य गरीने ।
- कर्मचारीहरुको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निम्नानुसारका तालिम ,गोष्ठि तथा अवलोकन भ्रमणको आयोजना गर्ने ।

२.२ वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा अवलम्बन गरीएका प्रमुख नीति तथा आधारहरु:

कृषि क्षेत्र

- कृषि योग्य क्षेत्रको छनौट गरी वातावरण अनुकूलको कृषि उत्पादनमा जोड दिईने छ ।
- कृषि उत्पादनमा उल्लेख्य वृद्धि ल्याउन आधुनिक कृषि प्रणालि तथा औजार उपकरणहरुको प्रयोग गरीने छ ।
- स्थान विशेषको आधारमा उत्पादन पकेट क्षेत्र निर्धारण गरी खाद्यान्न,तरकारी,फलफूल आदिको उत्पादन संभाव्यता अध्ययन अनुसन्धान,संकलन,प्रशोधन,भण्डारणको उचित व्यवस्था मिलाईने छ ।
- कृषि क्षेत्रमा पहिचान दिन सक्ने गरी आवश्यकता अनुसार विज्ञ ,विशेषज्ञ वा वैज्ञानिकहरुको ज्ञान,सीप र सेवा उपलब्ध गराईने छ । कृषकहरुलाई तालिम,शिक्षा,अवलोकन भ्रमण को व्यवस्था मिलाईने छ ।
- अनिवार्य रुपमा एक घर एक करेसावारीको स्थापना अनिवार्य रुपमा गरीने छ।

- कृषकहरूलाई आवश्यक पर्ने मल ,विउ,औजार उपकरणहरू सरल र सहज ढंगबाट उपलब्ध गराईने छ
- व्यवसायिक कृषि उत्पादनमा उल्लेख्य बृद्धि ल्याउन आवश्यकताअनुसार व्यावसायिक कृषकहरू लाई प्रोत्साहन स्वरुप विभिन्न प्रकारका अनुदानहरू उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- व्यवसायिक फलफूल खेती ,अदुवा,वेसार खेती,दुग्ध व्यवसाय,पशुपंक्षी पालन,तरकारी खेती जडीवुटी खेती लाई प्राथमिकतामा राखिने छ ।
- कृषि उत्पादनमा अत्यधिक मात्रामा प्रयोग गरीने विषादीको प्रयोगलाई न्यूनिकरण गरिनेछ ।
- कृषि औजार ,विउ विजन तथा अन्य सामग्रीहरू सर्व सुलभ ढंगबाट कृषकहरूलाई उपलब्ध गराउन सवै वडाहरूमा एग्रोभेट स्थापना गरिने छ ।
- कृषक पाठशालाको व्यवस्था गरीने छ ।
- साना कृषकहरूलाई प्रोत्साहन स्वरुप विषयगत अनुदानको व्यवस्था गरिने छ ।
- कृषकहरूबाट उत्पादित वस्तुहरू कम्तीमा १ वर्ष भण्डारण हुन सकोस भन्ने हेतुले नगरक्षेत्रमा शित भण्डारण को व्यवस्था मिलाईने छ ।
- नगर क्षेत्र भित्र विषादी मुक्त तरकारी तथा फलफूल खेतीलाई प्रोत्साहित गर्नका साथै दुधजन्य र मासुजन्य उत्पादनलाई व्यवसायीकरण गर्नका लागि उत्पादनकर्ता कृषकलाई राजश्वमा १० प्रतिशत छुट गरी आत्मनिर्भर बनाईने छ।
- उत्पादित कृषिजन्य वस्तुहरूको ग्रेडिङ ,लेभलिङ,प्याकेजिङ तथा बजारको व्यवस्थाको लागि आवश्यक कार्यक्रमहरूको तर्जुमा गरीने छ ।

पशुपालन

- वनगाड कुपिण्डे नगरपालिका क्षेत्र भित्र पशुपालन अनुकूलका उपयुक्त स्थानको छनौट गरी नीजि क्षेत्र संगको सहभागिता र सहकार्यमा उन्नत पशुपालन व्यवसाय गरीने छ । व्यावसायिक रुपमा पशुपालन गरी गौमूत्र र गौरस भण्डार (भकारो सुधार कार्यक्रम) गरी कृषि क्षेत्रमा किटनाशक औषधिको रुपमा प्रयोग गरेमा उक्त कृषकलाई व्यवसाय करमा छुट दिईने छ ।
- पशुपालन व्यवसायबाट उत्पादन हुने स्वस्थ र ताजा माछा ,मासु , दुग्ध जन्य पदार्थहरू प्रशस्त मात्रामा उपलब्ध गराउन वातावरण अनुकूलका उपयुक्त स्थानको छनौट गरीने छ ।
- मासु जाँच ऐन सम्बन्धि मापदण्डहरूको पालना गर्दै व्यवस्थित पशु बधशाला को व्यवस्था गरीने छ।
- वडागत रुपमा बजार क्षेत्रको पहिचान गरी पशु पंक्षी तथा माछा मासु एवं दुध जन्य पदार्थको आपूर्तिमा सहजता ल्याईने छ ।
- नगर क्षेत्रमा प्रशस्त मात्रामा पशु जन्य पदार्थ उत्पादन गर्न कृषकहरूलाई प्रेरित गर्नुका साथै आवश्यक तालिम,अध्ययन अनुसन्धान,अवलोकन आदिको उचित प्रवन्ध मिलाईने छ ।
- व्यावसायिक पशुपालकहरूको पहिचान गरी पशुपालन क्षेत्रमा नगरपालिकाको तर्फबाट आर्थिक अनुदान तथा सर्व सुलभ कर्जाको व्यवस्था समेत मिलाईनेछ ।

- पशुपंक्षी पालनको क्षेत्रमा व्यवसायीहरूलाई नियमानुसार अनुदान दिने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- निजि क्षेत्र संगको सहकार्य र साभेदारीमा सामुदायीक कुकुर नियन्त्रण,छाडा चौपाया नियन्त्रण,महामारी रोगको नियन्त्रणका लागि जन चेतनामूलक कार्यहरु गरीने छ ।
- बंगुर तथा कुखुरा पालन,पशुपंक्षी वजार प्रवर्द्धन,पशु आहार विकास,पशु स्वास्थ्य नियमन कार्यक्रम तथा पशु विकास कार्यक्रम को लागि आवश्यक कार्यक्रम वनाई कार्यान्वयन गरीने छ ।

वातावरण संरक्षण

- सरसफाई सम्बन्धि नगर स्तरीय जनचेतना फैलाउने कार्य गरीने छ ।
- नगर भित्रको उपयुक्त स्थानहरुमा प्रतिकालय,पार्क, चिल्ड्रेन पार्क आदिको निर्माण गरीने छ ।
- नगर वजार सडकको किनारा तथा घर आंगनमा विभिन्न जातका फलफूलका विरुवाहरु तथा फूलका वगैचाहरुको निर्माण गर्न समुदायलाई प्रोत्साहित गर्ने कार्य गरीने छ ।
- नगरको सवै वडाहरुमा एकैसाथ व्यापक रुपमा विरुवा बृक्षारोपण गरीने छ ।
- नगर भित्र जडीबुटि विकास कार्यक्रम,बृक्ष,सुधार,बृक्षारोपण तथा निजी वन कार्यक्रम,सामुदायिक तथा कबुलियती वन विकास कार्यक्रम,स्थानिय स्तरमा संचालन हुने भू संरक्षण कार्यक्रम नियमित रुपमा संचालन गरीने छन ।

पर्यटन विकास

- नगर भित्र रहेका सवै प्रकारका ऐतिहासिक,पुरातात्वीक,सास्कृतिक सम्पदाहरुको लगत अध्यावधिक राखिनेछ ।
- सवै प्रकारका सम्पदाहरुको संरक्षण,सम्बर्द्धनको विकासका लागि जनसहभागितामा आधारित सम्पदा संरक्षणको कार्यलाई प्राथमिकतामा राखिने छ ।
- विभिन्न ऐतिहासिक सम्पदाहरुको पुनः निर्माण वा जिर्णोद्धारमा लगानी गरीने छ । यस्तो कार्यमा विज्ञ तथा विशेषज्ञहरुको समेत राय परामर्स लिई स्थानिय मठ,मन्दीर,गुफाहरुको पौराणीक,सांस्कृतिक,ऐतिहासिक कलात्मक स्वरुप र महत्वलाई कायमै राखिने छ ।
- श्रोतको पहिचान गरी सार्वजनिक निजी साभेदारीमा संग्रहालयको स्थापना गरीने छ ।
- परम्परागत भाषा,लिपी,जात्रा,पर्व,कला संस्कृतिको पूर्णरुपमा संरक्षण जगेर्ना गरीने छ ।
- नगरक्षेत्र भित्र रहेको एक मात्र पर्यटकिय क्षेत्र कुपिण्डे ताललाई व्यवस्थाथित गर्न DPR निर्माण गरी विभिन्न भौतिक पूर्वाधारको निर्माण गरिनुका साथै विभिन्न सञ्चार माध्यमबाट राष्ट्रिय तथा अन्तराष्ट्रिय जगतमा प्रचार प्रसार गरिदै जाने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
- पर्यटन विकासलाई आर्थिक मेरुदण्डको आधार मानी चालु आव भित्रै नगरपालिका भित्र पर्यटकिय स्थानलाई पहिचान गरी दीर्घकालिन पर्यटन गरुयोजना तयार गरी सोही अनुरुप पर्यटन पूर्वाधारमा वजेटको विनियोजनगरीने छ ।
- नगर भित्र उपयुक्त स्थानहरुमा जेष्ठ नागरिक मिलन चौतारी स्थापना गरी जेष्ठ नागरिकहरुको भेटघाटको व्यवस्था मिलाइने छ ।

उद्योग वाणिज्य

- विभिन्न प्रकारका रोजगारमूलक ,आयमूलक रोजगारको अवसर सिर्जना गर्न प्रभावकारी कार्यक्रमहरूको तर्जुमा गरीने छ ।
- सवै क्षेत्र र वर्गहरूको लागि सीप विकास तथा क्षमता विकास तालिमहरू संचालन गरीने छ ।
- साना घरेलु तथा लघु उद्यम स्थापनामा आर्थिक प्राविधिक सहयोगको व्यवस्था मिलाईने छ ।
- नगरभित्र संचालनमा रहेका विभिन्न घरेलु तथा कुटीर उद्योगहरूको लगत अध्यावधिक गरी अर्भै व्यवस्थित र उत्पादनमुखी बनाउन कार्यविधिको आधारमा आर्थिक अनुदान प्रदान गरीने छ ।
- यस कार्यक्रम अन्तर्गत विभिन्न जातजाती दलीत तथा पिछडिएका वर्ग महिलाहरूको लागि सिपमा आधारित सानातीना घरेलु उद्योग व्यवसायको व्यवस्थापन तथा यस कार्यको लागि आवश्यक पर्ने आर्थिक कोष व्यवस्थापन समेत गरीने छ ।
- शून्य प्रविधिमा संचालनमा रहेका घरेलु उद्योग जस्तै घरेलु हातहतियार,माटोका भाँडा,खेलौना,मूर्ति,डोरी,मुढा ,ढाँका कपडा वुनाई,सिलाई कटाई ,अचार ,सेलरोटी आदिमा राजश्व छुट दिने व्यवस्था मिलाईने छ ।

सहकारी तथा वित्तीय संस्था

- वनगाड कुपिण्डे नगरपालिका १२ वडाहरूमा विभिन्न प्रकृतिका स्थान अनुकूल सहकारी संस्थाहरूको स्थापना गरी नागरिकहरूको आर्थिक तथा समाजिक विकासमा जोड दिईने छ ।
- स्थापना गरिएका सवै सहकारी संस्थाहरूको नियमित अनुगमन तथा नियमन कडाईका साथ गरीने छ ।
- आवश्यकता भन्दा बढि दर्ता गरिएका सहकारी संस्थाहरूलाई एकीकरण गरी गुणस्तरीय सेवा प्रदान गर्न प्रेरित गरीने छ ।
- विभिन्न सहकारी तथा वित्तीय संघ संस्थाहरूबाट सर्व सुलभ ढंगबाट ऋण प्राप्त गर्ने व्यवस्था मिलाई नागरिकहरूलाई हरेक क्षेत्रमा व्यावसायिक वन्न प्रेरित गरीने छ।
- सहकारी संस्थाहरूबाट रेमिटान्स सेवा संग आवद्ध गरी सहकारी संस्थाहरूबाट समेत रेमिटान्स सेवा उपलब्ध गराउन समेत उत्प्रेरित गरीने छ ।
- नगर क्षेत्र भित्र रहेका बैंक तथा वित्तीय संस्थाहरू र सहकारी संस्था आदिलाई समय समयमा लोक कल्याकारी कार्यहरू गर्नको लागि परिचालन गरीने छ ।

युवा सहभागिता तथा खेलकूद

- नगर क्षेत्र भित्र मद्यपान,धुम्रपान,लागु औषधको प्रयोगलाई पूर्णरूपमा नियन्त्र गर्न युवाहरूलाई परिचालन गरी उनिहरूलाई सधै उर्जाशिल र सक्रिय बनाई राख्न युवा अभियानको रूपमा कार्य थालनी गरीने छ साथै युवा विकास संग सम्बन्धित सवै प्रकारका खेलकूद, साहित्य, कला संगित जस्ता विविध क्रियाकलापहरू संचालन गर्न नगरबाट आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराईने छ ।
- खेलकूद संग आवद्ध संघ संस्थाहरूलाई क्रियाशिल गराउन खेलकूद क्षेत्रलाई नगरको पर्यटन विकास संग जोडन समेत आर्थिक सहयोगको व्यवस्था मिलाईने छ । जिल्ला खेलकूद विकास समिति एवं विभिन्न खेलकूद संघहरूको सक्रियतामा खेलकूद प्रशिक्षण कार्यक्रमहरू संचालन गरीने छ।

- वनगाड कुपिण्डे नगरपालिका अन्तर्गत रहने खेलकूद प्रशिक्षकहरुको समेत व्यवस्था गरीने छ ।
- विदेशवाट सीप सिकेर स्वदेश फर्कि सिप सदुपयोगको कार्य गर्ने युवाहरुको पहिचान गरी प्रोत्साहन अनुदान उपलब्ध गराईने छ ।
- यस नगरपालिका भित्र बृहत रंगशाला निर्माण गरिने छ त्यसका लागि देवस्थलको राताचौरमा यसै वर्ष भित्र संघीय सरकार, प्रदेश सरकार र नगरपालिकाको आर्थिक सहयोगमा खेलकूद मैदानको निर्माण गरिनेछ र त्यस स्थानलाई क्रमिक रूपमा रंगशाला निर्माणमा परिणत गरिनेछ ।

शिक्षा

- नगर भित्रका प्रतेक विद्यालयहरुमा समय सापेक्ष वैज्ञानिक तथा प्राविधिक शिक्षा प्रणाली विकास गरीने छ । नगरभित्र संचालित इन्जीनियरिङ्ग ,कृषि तथा प्राविधिक शिक्षाको स्थापना तथा सञ्चालनका लागि आवश्यक कार्यक्रम बनाईने छ र सम्बन्धित निकाय संग माग गर्न आवश्यक पहल चालिने छ साथै नगर भित्र डिग्री कलेज स्थापनार्थ आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराईने छ ।
- विद्यालयहरुको भौतिक संरचना निर्माणमा सहयोग उपलब्ध गराईने छ ।
- जोखिममा परेका वा आर्थिक अवस्था कमजोर भएका जेहेन्दार बालबालिकाहरुलाई छात्रवृत्तिको व्यवस्था मिलाईने छ ।
- जेहेन्दार छात्र छात्राहरुलाई उच्च शिक्षाको लागि विशेष छात्रवृत्तिको व्यवस्था मिलाईने छ ।
- सडक बालबालिका, बालश्रमिक, विपद वा हिंसावाट असहाय बनेका बाल बालिकाहरुको पहिचान सहित उनीहरुलाई बाल गृहमा व्यवस्थापन गर्ने, अभिभावकत्व ग्रहण गराई जिम्मा लगाउने लगायत शिक्षा प्राप्त गर्ने यथेष्ट अवसर प्रदान गरीने छ ।
- बाल अधिकार र बाल कल्याणको क्षेत्रमा कार्यरत विभिन्न संघ संस्थाहरुसंग सहकार्य गरी शिक्षा क्षेत्रमा अधिकारको सुनिश्चितता गरीने छ ।
- हरेक वर्ष विद्यालयहरुमा कक्षा थप गर्न तथा नया विद्यालय खोल्ने स्वीकृतीका लागि निश्चित समयमा सूचना आह्वान गरीने छ ।
- सामुदायिक तथा निजी विद्यालयहरुको स्कूल ड्रेस तथा शुल्कमा एक रुपता ल्याइने छ।
- नगर भित्रका विद्यालयहरुमा अध्ययनरत हरेक वर्ष उत्कृष्ट अंक प्राप्त गरी विशेष स्थान प्राप्त गर्ने छात्र वा छात्राहरुलाई प्रोत्साहन पुरस्कार प्रदान गरीने छ ।
- नगर भित्र रहेको विद्यालय तथा क्याम्पसहरुको निरन्तर रुपमा स्तर बृद्धि गर्दै स्थानिय स्तरमानै उच्च शिक्षा प्राप्त गर्ने वातावरण मिलाइने छ ।
- आर्थिक संकटमा रहेका शिक्षण संस्थाहरुलाई आयश्रोतको आधारमा आर्थिक सहयोग समेत उपलब्ध गराईने छ ।
- विद्यालयहरुमा बैकल्पीक उर्जाको लागि सोलार प्यानल जडान गर्न क्रमशः आवश्यक म्याचिङ फण्ड उपलब्ध गराइने छ ।
- विद्यालयहरुमा वातावरण प्रबर्द्धन कार्यक्रम लागु गर्ने र उत्कृष्ट विद्यालय (एक निजी र एक सामुदायिक) छनौट गरी पुरस्कृत गरिने छ ।
- प्राविधिक क्षेत्रमा नया सोच तथा आविष्कार गर्ने विद्यार्थीलाई प्रोत्साहित गरिने छ ।

- समाजमा विभिन्न क्षेत्रमा विशिष्टता प्राप्त गरेको व्यक्तिहरूलाई सम्मान गरीने छ ।
- हरेक वर्ष कम्तीमा २ पटक शिक्षक तथा अभिभावकहरू विचमा शैक्षिक अन्तक्रियाको आयोजना गर्न लगाइने छ ।
- विद्यालयमा विद्यार्थी संख्याको आधारमा शिक्षक दरवन्दीको लेखाजोखा गरी शिक्षकहरूको व्यवस्था मिलाइने छ ।

स्वास्थ्य

- नगर भित्र पूर्वाधारयुक्त अस्पताल,स्वास्थ्य क्लिनिकहरू,खोपकेन्द्रहरूको विस्तार गरी उपचार सेवा तथा आवश्यकता अनुसार विशेषज्ञ सेवा उपलब्ध गराइने छ ।
- लक्षित वर्गलाई सहूलियत सहितको स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराइने छ ।
- स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराइने स्थानमा वालवालीका,अपांग,जेष्ठ नागरिक तथा महिला मैत्री पूर्वाधार तथा सेवाको स्थापना गरीने छ ।
- सरकारी तथा नीजि स्वास्थ्य संस्थाहरूको सक्रियतामा विशेषज्ञ सेवा सहित विभिन्न समयमा घुम्ती शिविरहरूको आयोजना गरीने छ ।
- परिवार नियोजन,सुरक्षित मातृत्व तथा नवजात शिशु स्वास्थ्य, बाल स्वास्थ्य, सुनौला हजार दिन, क्षयरोग नियन्त्रण, यौन रोग र एच आई भि एड्स नियन्त्रण, कुष्ठरोग नियन्त्रण, लागु औषध तथा दुर्व्यसन, वातावरणीय स्वास्थ्य र सरसफाई, दीर्घरोग सम्बन्धमा निरोधात्मक, प्रवर्धनात्मक र उपचारात्मक कार्यहरू गरीने छ ।
- महामारी तथा संक्रामक रोग निन्त्रणका लागि तत्काल सम्बन्धित निकायमा सूचना गरीने छ र रोकथामको पहल गरीने छ ।
- नगर भित्र संचालित स्वास्थ्य कार्यक्रमहरू मध्ये
- क.प्राथमिक स्वास्थ्य सेवा प्रदायक संस्थाहरू, स्वास्थ्य केन्द्र, स्वास्थ्य चौकी उप चौकीहरू तथा आयुर्वेद औषधालयहरूको संचालन खर्चको व्यवस्था सहित व्यवस्थापन पक्षलाई आकर्षक तथा समय सापेक्ष बनाइने छ ।
- ख. स्वास्थ्य शिक्षा तथा सूचना कार्यक्रम, आयुर्वेद सेवा कार्यक्रम, औषधि तथा भ्याक्सीन सामग्रीहरूको यथोचित व्यवस्था मिलाइने छ ।
- महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरू, स्वास्थ्य आमा समूहहरूको लागि आवश्यक प्रशिक्षणको व्यवस्था गरीने छ ।
- ७५ वर्ष उमेर पुगेका जेष्ठ नागरिकहरूलाई घरदैलामा नै गएर निशुल्क स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराइने छ ।
- महिला स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूको सेवालार्इ कदर गर्दै निजहरूले नगरपालिकावाट लिने सेवा वापतको दस्तुर,शुल्क,महसूलमा छुट दिइने छ ।
- महिला स्वास्थ्य स्वयं सेविकाहरूको मासिक भत्तामा समय सापेक्ष वृद्धि गरीने छ ।
- आकस्मिक रक्त सन्चार सेवालार्इ व्यवस्थित गर्न नगर क्षेत्रभित्र एक (Blood Bank) को स्थापना गरिने छ ।
- आयुर्वेद शाखाबाट उपलब्ध गराइने स्वास्थ्य सेवालार्इ अभैवढि प्रभावकारी कार्यान्वयन तथा

आर्युवेद चिकित्सा पद्धतिको प्रभावकारी विकासको लागि समेत परिपूरक चिकित्साको रुपमा विकास गरीने छ ।

खानेपानी तथा सरसफाई

- पहिचान गरिएका स्थानमा विभिन्न प्रकारको मैत्रीपूर्ण सार्वजनिक शौचालयहरूको निर्माण गरीने छ ।
- पुराना प्लाष्टिक कागजहरूलाई पुन प्रयोग गर्ने उद्योगलाई प्रोत्साहन गरीने छ । साथै कुहीने तथा नकुहीने गरी वर्गीकरण गर्ने व्यवस्था मिलाईने छ ।
- कुहीने वस्तुलाई कम्पोष्ट मल वनाउन समुदाय स्तरमा प्लान्ट स्थापना गरीने छ ।
- समुदाय स्तरमा शहरी सरसफाई जनचेतनामूलक कार्य गरीने छ साथै पुन प्रयोग गर्न सकिने फोहरवाट विभिन्न सामग्रीहरू वनाउन सकिने तालिम संचालन गरीने छ ।
- फोहरमैला व्यवस्थापन स्थानमा आवश्यक प्रविधि प्रयोगमा ल्याईने छ ।
- फोहरमैला व्यवस्थापन गतिविधिहरूको अनुगमन तथा मूल्यांकन कार्यलाई व्यवस्थित गराइने छ ।
- स्थानिय समुदायको सक्रियतामा नगर क्षेत्र भित्र नयाँ उद्यान विकास गरीने छ ।
- आवासिय घर, विद्यालय, सार्वजनिक संरचना लगायतमा वर्षाको पानी संकलन र भण्डारण प्रविधिमा नागरिक सचेतना बृद्धि गर्ने कार्यक्रम संचालन गरी यस्तो कार्यमा अनुदान सहयोग समेत गरीने छ ।
- खानेपानीको आपूर्ति सहज वनाउन स्थानिय मूल, धारा पंधेरा संरक्षणमा जोड दिईने छ । साथै सौर्यशक्तिको प्रयोग गरी गाँउ वस्तीमा खानेपानीको अभावलाई हटाउने कार्यहरू संचालन गरीने छ ।
- पानीवाट फैलिने विभिन्न प्रकारका प्रदुषणहरूलाई निमूल पार्ने कार्यक्रमहरू संचालन गरीने छ ।
- वर्तमान समयमा शहरी क्षेत्रमा संचालन गरीदै आएका नविनतम प्रविधिमा आधारीत शौचालय निर्माण तथा प्रयोगमा जोड दिईने छ ।

कला संस्कृती प्रवर्द्धन

- बनगाड कुपिण्डे नगरपालिका भित्र वसोवास गर्ने सबै जात जाती धर्म समुदायहरू बीच रहेको परम्परागत कला, संस्कृती, भेषभुषा, मातृभाषा आदि लाई नगरकै शोभाको रुपमा लिई संरक्षण तथा जगेर्ना गर्ने कार्य गरीने छ ।
- कला तथा संस्कृति संग जोडिएका विषयहरूको विकासको लागि क्रियाशिल युवा क्लव तथ अन्य संघ संस्था, समूहहरूलाई उपकरणहरू उपलब्ध गराईने छ ।
- विशेष चाड पर्व आदि समयमा कला तथा संस्कृतिको प्रतिस्पर्धात्मक कार्यक्रमहरूको आयोजना गरी प्रोत्साहन प्रदान गर्ने कार्य गरीने छ ।
- बनगाडी संस्कृतिलाई जगेर्ना गर्न विशेष किसिमका कार्यक्रमहरूको आयोजना गरिनेछ ।

लैङ्गिक समानता र सामाजिक समावेशीकरण

- महिला शसक्तिकरण सबै प्रकारका हिंसा विरुद्धमा जनचेतना, मानव अधिकार तथा प्रचलित कानूनको जनचेतना अभिवृद्धि गरीने छ ।
- योजना तर्जुमा प्रक्रियामा महिला तथा बालबालिकाको सहभागिता सुनिश्चित गर्दै लगिने छ । सामाजिक रुपमा पिछडिएका वर्गहरूको उत्थानका लागि सामाजिक

सचेतना प्रवर्द्धन सम्बन्धि क्रियाकलापहरूको आयोजना गरिने छ । बाल बालिकाहरूको शारिरीक र मानसिक विकासमा सहयोग पुऱ्याइने छ ।

- जेष्ठ नागरिकहरूको सम्मानको लागि सवै वडाहरूमा कार्यक्रमको तर्जुमा गरीने छ ।
- युवा तथा महिलाहरूको सीप तथा रुचीको आधारमा रोजगारी सिर्जना हुने विभिन्न प्रकारका तालिम तथा अध्ययन अवलोकन भ्रमणको व्यवस्था मिलाईने छ ।
- बालमैत्री ,जेष्ठ नागरिक ,अपांग असक्त ,असहाय, वेवारीसेहरूको हितलाई ध्यानमा राख्दै सम्बन्धित संघ संस्थाहरूको सहकार्यमा आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराईने छ ।
- नगरका सम्पूर्ण नागरिकहरू सहित स्वस्थ र खुशी समाज निर्माणको लागि ,समस्त नगरवासीहरूको उच्च र गुणस्तरीय जीवनको लागि नगरपालिकावाट तर्जुमा गरीने सवै योजना तथा आयोजनाहरूमा कुनै पनि लैंगिक तथा सामाजिक समावेशिकरण भेदभाव गरीने छैन ।
- महिला विरुद्धको लैंगिक तथा घरेलु हिंसा, महिला हकहित तथा सीप विकास, गृहीणी महिलाहरूको लागि वातावरणमैत्री सचेतना कार्यक्रम संचालन गरीने छ ।
- बनगाड कुपिण्डे नगरपालिका भित्रका द्वन्द प्रभावितहरूलाई उनीहरूको प्रमाणको आधारमा स्वास्थ्य क्षेत्रमा निशुल्क उपचारको साथै नगरपालिकामा बुझाउनु पर्ने सवै विसिमका करहरूमा छुट दिने व्यवस्था मिलाईनेछ साथै उनीहरूको सीपको आधारमा उद्यमशिलताको विकास गरी आत्मनिर्भर बनाउने कार्यक्रमहरूको आयोजना गरीनेछ ।

सडक निर्माण

- नगर यातायात सडक गुरु योजनालाई अझ व्यवस्थित गर्दै नगर गुरु योजनामा समावेश गरिएका सडकहरूलाई मात्र स्तरोन्नती वा सुधार गरिने छ ।
- वातावरणीय प्रतिकूल हुनेगरी जथाभावि सडक विस्तार गर्ने कार्यलाई निरुत्साहीत गरीने छ ।
- प्रतेक वडा सदरमुकाम सम्म सडक सन्जाल जोडिने छ ।
- नगर भित्र रहेका अधुरा तथा क्रमागत सडक सम्पन्न गर्न प्राथमिकतामा राखिने छ ।
- सडक मर्मत सुधार कोषको स्थापना गरी मर्मत संभार गर्ने प्रक्रियाको थालनी गरीने छ ।
- हरेक सडकको दाँया बाँया किनारामा मौसम अनूकूलका विरुवाहरू बृक्षारोपण गर्ने र संरक्षण गर्ने कार्यलाई अनिवार्य गरीने छ ।
- जन सहभागिता समेत परिचालन गरी नयाँ सडक निर्माण र पुराना सडक विस्तार तथा स्तरोन्नती गरीने छ ।

- नगर क्षेत्र भित्र महत्वपूर्ण स्थानहरूलाई जोड्न तथा पर्यटकिय दृष्टिकोणले महत्वपूर्ण स्थानहरूलाई समेत जोड्न रिङ्ग रोडको DPR समेत भएकाले सोही बमोजिम रिङ्ग रोड निर्माण गरिनेछ ।
- नगर भित्रका सडकहरूको गुरु योजना तयार पार्ने कार्य भइरहेकोमा सोही गुरु योजनाको मापदण्ड बमोजिमनै सडकस्तर उन्नती गर्ने कार्य गरीने छ ।
- नगरपालिकाका सबै वडाहरूलाई नगर केन्द्रसंग र अन्तर वडा सडक संञ्जाल निर्माण गरीने छ ।

सिंचाई व्यवस्था

- नगरपालिका क्षेत्रमा सिंचाई सुविधा विस्तार तथा मर्मत संभार गर्न तथा सबै खेती योग्य जमिनमा सत प्रतिशत सिंचाई सुविधाको आवश्यक व्यवस्था मिलाईने छ ।
- भूमिगत स्यालो ट्यूबवेल, नया प्रविधिमा आधारित सिंचाई, स्थल विशेष नदी नियन्त्रण कार्यक्रम का साथै सिंचाई मर्मतसंभारका कामहरू गरीने छ ।
- उत्पादनशिलता वढाउन र व्यावसायिक खेती प्रणालीको विकास गर्न संभव भए सम्म नमूना चक्लावन्दी भूउपयोगको प्रयोग गर्न समुदायलाई प्रोत्साहन गरीने छ ।

भवन र शहरी विकास

- नगर क्षेत्र भित्रका सडक, ढल, सडक वत्ती, खानेपानी, टेलीफोन, विद्युत लगायतका भौतिक पूर्वाधारहरूको अभिलेख अध्यावधिक राखिनेछ ।
- नगरक्षेत्र भित्रका सडकहरू मापदण्डमा उल्लेख भए अनुसार चौडा गर्ने कार्य गरिनेछ ।
- नगरमा संचालिन गरीने सबै प्रकारका पूर्वाधार निर्माणका योजनाहरूमा उपभोक्ताको २० प्रतिशत र नगरको ८० प्रतिशत लागत सहभागितामा योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरीने छ ।
- सार्वजनिक पर्ति जग्गाहरूको लगत अध्यावधिक गरीनुका साथै संरक्षण र उपयोग सम्बन्धि योजना तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरीनेछ ।
- आफ्नो भवन नभएका वडा कार्यालयहरूको लागि उपयुक्त स्थानमा क्रमशः भवन निर्माण गर्दै लगिने छ र दानबाट जग्गा प्राप्त भएका वडाहरूमा यसै वर्ष म्च गरी भवन निर्माण कार्य अघि वढाईनेछ ।
- नया वन्ने भवनहरू भवन आवास मापदण्ड अनुसार मात्र निर्माण गरीने छन ।
- नगरको स्वामित्व, भोगाधिकार र प्रयोगमा रहेका सम्पत्तिहरूको नियमित मर्मत संभार गरीने छ ।
- सार्वजनिक जग्गा अतिक्रमणलाई कडाईका साथ रोक लगाइने छ ।

- नगर क्षेत्र भित्र नया र व्यवस्थित वस्ती विकासको संभाव्यता अध्ययन अनुसन्धान गरीने छ ।
- ऐन ,कानून, नियम विपरित कृषि योग्य जमिनलाई दुरुपयोग गरीने छैन ।
- नगर क्षेत्र भित्र रहेका सरोकारवालाहरूसंगको सहकार्यमा सार्वजनिक यातायातका भरपर्दो साधनहरूको प्रयोग गरीने छ ।
- पहिचान गरिएका नगर भित्रका मुख्य व्यापारिक क्षेत्र लगायत राजस्वमा योगदान दिने क्षेत्रमा प्रभावकारी सडक वृद्धि जडान गरीने छ । वनगाड कुपिण्डे न.पा.वडा नं १ सल्लीबजार क्षेत्रको अव्यवस्थित वसोवासलाई व्यवस्थित गरीने छ ।
- वनगाड कुपिण्डे नगरपालिकाको भवन निर्माणका लागि DPR निर्माण गरी यसै वर्ष सुविधा सम्पन्न भवन निर्माण गरिनेछ ।
- नगर क्षेत्र भित्र एकिकृत वस्ती विकास संभाव्यता अध्ययन गरीने छ ।
- नगर क्षेत्र भित्र ४(चार) तला भन्दा अग्लो भवन बनाउन परेमा अनिवार्यरूपमा माटो र भौगर्भिक परिक्षण गराउनु पर्ने छ, यस कार्यकालागी नगरपालिका कडाईका साथ लाग्ने छ अन्यथा नगर कुनै जवाफदेही हुने छैन ।
- भवनहरूको डिजाईन मान्यताप्राप्त ईन्जीनियरहरूबाट गराइने छ ।
- नगर भित्रनया भवन निर्माण गर्नुपरे अनिवार्यरूपमा भवनको नक्सा पास गर्नुपर्नेछ, भवनहरूको नक्सापासका लागि पेशगरेको नक्सामा अनिवार्य रूपमा विभिन्न मैत्रीपूर्ण संरचना (वाल, बृद्ध, अपांगता)उल्लेख गरीएको हुनु पर्नेछ ।
- भवन नक्सा पास सम्बन्धि फाईलहरूको अभिलेख दुरुस्त राखिने छ ।
- नक्सापास नगरी बनाइएका भवनहरूको नक्सा पासगर्न सूचना प्रवाह गरीने छ, तोकिएको समयभित्र नक्सापास नगर्ने घर धनीहरूलाई नगरपालिकाबाट दिईने सेवा सुविधामा रोक लगाउनुका साथै अन्य कानून वमोजिम कारवाही गरीने छ ।

लघु उर्जा तथा साना विद्युत

- नगर भित्र लघु उर्जा तथा साना विद्युत आयोजना निर्माण गर्न सकिने स्थानहरूको संभाव्यता अध्ययन गरी संभव हुने भए सम्म विद्युत उत्पादनको कार्य गरीने छ ।
- नगरपालिकाका प्रशारण लाईन जोडिएका वडाहरूमा यसै वर्ष नगरपालिकाबाट रकम विनियोजन गरी वडाहरूमा विद्युत लाईन विस्तार गरिनेछ ।

सूचना तथा संचार

- नगरको सबै वडाहरूमा नविनतम संचार सेवाको विस्तार गरीने छ ।

- नगर भित्र सुविधा सम्पन्न सञ्चार कक्षको निर्माण तथा सूचना प्रवाह कार्यलाई प्राथमिकतामा राखिने छ । नगरवाट सम्पादन गरीने सबै प्रकारका कार्यहरूलाई वैधानिक सफ्टवेयरको प्रयोग गरी विद्युतिय अभिलेख अद्यावधिक गरीने छ ।
- कार्यालयको कार्य सम्पादनमा सूचना प्रविधिको अधिकतम प्रयोग गरीने छ ।
- सूचना प्रविधिहरूको प्रयोग गरी समस्त नगर क्षेत्रको नियमित निगरानीको साथै सुरक्षा व्यवस्था कायम गरीने छ ।
- नगर भित्रका विशेष महत्वका चोक तथा बजार एवं सम्पदा क्षेत्रमा हुने गतिविधिहरूलाई नियमित निगरानीमा राख्न इन्टरनेट CCTV क्यामेराहरूको जडान गरी संचालनमा ल्याइने छ ।
- स्थानिय संचारकर्मी, संचारगृह, पत्रकारीताको संस्थागत विकास एवं क्षमता विकासको लागि आपसी समन्वय र सहकार्यमा कार्य गरीनेछ ।
- सल्लीबजारमा फ्रि WIFI Zone स्थापना गरिनेछ र डिजिटल नागरिक बडा पत्र कार्यालय परिषरमा राखिनेछ । साथै नगरपालिकाको गतिविधिहरूलाई देखाउन विभिन्न ठाउहरूमा LED Monitor को व्यवस्था गरिनेछ ।

बन वातावरण र विपद व्यवस्थापन

- नगर भित्रका सबै सरोकारवालाहरूको सहकार्यमा बन तथा वातावरण सम्बन्धि आवश्यक कार्यहरू गरीनेछ र जलाधारका कार्यक्रमहरू संचालन गरीने छ ।
- वातावरणीय प्रभावलाई कम गर्न व्यापक रूपमा वृक्षारोपण तथा संरक्षण कार्यलाई प्राथमिकतामा राखी कार्य गरीने छ ।
- भेरी नदी संरक्षण ,विभिन्न ठाउमा पोखरीहरूको निर्माण सहित वातावरणीय विपद तथा फोहरमैला व्यवस्थापनको लागि कार्यक्रमहरूको तर्जुमा गरी कार्यान्वयन गरीने छ ।
- नगद जन्य बन पैदावार तथा जडीबुटी उत्पादन कार्यलाई विशेष प्राथमिकता दिइने छ । यस कार्यको लागि व्यक्ति तथा बन समुदाय विच आपसी समझदारी गरी भूमीको प्रयोग गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
- नगर भित्रका बन उपभोक्ता समूहको आमदानीलाई नगरवाट पारीत नीति योजना तथा कार्यक्रमहरू कार्यान्वयनमा सहकार्यको लागि लगानी गर्न प्रेरीत गरीने छ ।
- नगर क्षेत्र भित्र नर्सरी व्यवसाय संचालन गर्ने व्यवसायीलाई प्रोत्साहन स्वरुप व्यवसाय कर छुट दिईने छ ।

- नगर भित्र रहेका सबै सरकारी कार्यालयहरु संघसंस्थाहरु, सहकारी तथा वित्तीय संस्थाहरु, विद्यालयहरुलाई CLEAN ZONE घोषण गरी सरसफाईको अभियानमा अग्रसर गराईने छ ।
- नगरवाट सम्पादित कार्यहरुको अर्धवार्षिक रुपमा जनतासंग जनप्रतिनिधि (स्वास्थ्य, शिक्षा, कृषि, वन तथा वातावरण, सरसफाई कार्यालय वाट प्रदान गरीने सेवा प्रवाह आदि) रेडियो वहस कार्यक्रम तथा ५२ हप्ते बनगाड कुपिण्डे नगर विकास रेडियो कार्यक्रम सञ्चार माध्यमहरुसंगको सहकार्यमा संचालन गरीने छ ।

सुशासन तथा संस्थागत विकास

- विभाग वा शाखा अनुसारको वा विषयगत कार्ययोजना तर्जुमा गरीने छ ।
- नागरिक संग प्रत्यक्ष सरोकार राख्ने विषयवस्तुहरुको भरपर्दो रुपमा अध्यावधिक गरी प्रयोगमा ल्याइनेछ । वार्षिक कार्य योजना कार्यान्वयनमा ल्याइने छ । सहरी सुव्यवस्था संग सम्बन्धि जनचेतना कार्यक्रमहरु गरीनेछ ।
- अनियमित भवन निर्माण, जथाभावी फोहर तथा प्रदुषण गर्ने कार्यको नियन्त्रण, छाडा पशु चौपायाहरुको नियन्त्रण, अनियमित सवारी पार्किङ्ग, सडक पेटी अतिक्रमण नियन्त्रण गरीने छ । सुरक्षित, शान्त र हराभरा नगरको निर्माणको लागि सम्बन्धित निकायहरुसंग सहकार्य गरीनेछ ।
- प्रत्येक कर्मचारीलाई सूचकसहितको कार्य विवरण दिईने छ । आवश्यकताको आधारमा सबै कर्मचारीहरुलाई विषयगत तालिम प्रदान गरीने छ ।
- विशेषज्ञ सेवा, करार सेवा गरी कार्यालयको आवश्यकता कार्यबोझ, कामको प्रकृति आदिका आधारमा दरवन्दी समेत किटान गरी संगठनात्मक संरचना पुनरावलोकन गरीने छ ।
- कर्मचारीहरुको कार्य सम्पादनको आधारमा दण्ड तथा पुरस्कारको व्यवस्था गरीने छ ।
- मेल मिलाप पद्धतिलाई संस्थागत गरी प्रभावकारी रुपमा कार्यान्वयन गर्न मेल मिलाप प्रक्रियालाई सरल बनाईनेछ ।
- कर्मचारीहरुको क्षमता अभिवृद्धिका लागि निम्नानुसारका तालिम ,गोष्ठी तथा अवलोकन भ्रमणको आयोजना गरीनेछ । क्षमता अभिमुखीकरण, पञ्जीकरण, कार्यालय व्यवस्थापन, सामाजिक सुरक्षा, राजस्व प्रशासन तालिमहरुको आयोजना गरीनेछ ।
- नगर सुरक्षाको लागि आवश्यकताको आधारमा नगर प्रहरीको व्यवस्था मिलाईने छ ।

२.३ मुख्य मुख्य आयोजना र क्रियाकलापहरु:

- नगरपालिकाको विद्युतीकरण
- राताचौर देवस्थलमा खेलकुद मैदान निर्माण

- कृपिण्डे तालको गुरुयोजना निर्माण
- सडक निर्माण तथा स्तरउन्नती
- खानेपानी तथा सिचाई सम्बन्धि विभिन्न योजनाहरु
- विद्यालय भौतिक पूर्वाधार तथा क्षमता विकास
- लैङ्गिक समानता तथा समावेशीका लागी विभिन्न कार्यक्रमहरु
- कृषि तथा पशुमा विभिन्न कार्यक्रमहरु

२.४ अनुमानित व्यय स्रोत व्यवस्थापन

माथी आर्थिक वर्ष २०७५।०७६ का लागि रु.४७ करोड ६७ लाख ४ हजार विनियोजन गरिएको छ । कुल विनियोजनमध्ये चलुतर्फ रु. २९ करोड ९८ लाख ९२ हजार ५ सय अर्थात ६२.९० प्रतिशत र पुँजीगततर्फ रु. १७ करोड ६८ लाख ११ हजार ५ सय अर्थात् ३७.१० प्रतिशत रहेको छ । आर्थिक वर्ष २०७५।०७६ का लागि अनुमान गरिएको खर्च व्यहोर्ने स्रोतहरूमध्ये आन्तरिक राजश्वबाट रु. ३० लाख अर्थात ०.६ प्रतिशत, नेपाल सरकार वित्तीय समानीकरण अनुदानबाट रु. ११ करोड ६५ लाख अर्थात २४.४४ प्रतिशत, सःसर्त अनुदान १५ करोड ३५ लाख अर्थात ३२.२० प्रतिशत, राजश्व बाँडफाँडबाट रु ९ करोड ६३ लाख ७७ हजार अर्थात २०.२१ प्रतिशत त्यस्तै गरी प्रदेश सरकारबाट वित्तीय समानुकरण अनुदान रु ५५ लाख ३२ हजार अर्थात १.१६ प्रतिशत र राजश्व बाँडफाँडबाट रु ७ लाख ३३ हजार अर्थात ०.१५ प्रतिशत गत वर्षको बाकी मौजदातबाट अनुमानित रु ६ करोड ११ लाख ६२ हजार अर्थात १२.८३ प्रतिशत त्यसै गरी नेपाल सरकारबाट सामाजिक सुरक्षा वितरण तर्फ अनुमानित रु ४ करोड अर्थात ८.५७ प्रतिशत व्यहोर्ने प्रक्षेपण गरिएको छ ।

२.५ उपसंहारः

बजेट तर्जुमा तथा बजेट छलफलको क्रममा आ-आफ्नो तर्फबाट सुभाब दिनुहुने सम्पूर्ण पदाधिकारीज्युहरु, कर्मचारी साथीहरु, बुद्धिजीवि वर्ग, नागरिक समाज तथा सामुदायिक संघसंस्था सबैमा हार्दिक आभार तथा धन्यवाद ज्ञापन गर्दछौ । समृद्धि बनगाड कुपिण्डे नगरपालिका निर्माणका लागि प्रत्यक्ष/अप्रत्यक्ष रुपमा निरन्तर सहयोग, सद्भाव र चासोका साथ उत्प्रेरणा र सहयोग प्रदान गर्नुहुने आम शुभेच्छुक, बनगाड कुपिण्डे बासी जनता, करदाता, सरकारी, गैरसरकारी तथा सामुदायिक संस्थाहरुप्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्दछौ । जसरी बजेट तर्जुमामा सहयोग र सद्भाव प्राप्त भयो त्यसैगरी बजेटको सफल कार्यान्वयनमा पनि सबैको खुला सहयोगको अपेक्षा गर्दछौ । हामी इतिहास निर्माणको चरणमा छौ । हाम्रो यात्रा कठिन छ तर भविष्य उज्वलमय छ । वर्तमान वस्तुगत यथार्थ धरातलमा उभिएर चुनौतिहरुको सामना गर्न हामी सबै कटिवद्ध, प्रतिवद्ध र एकतावद्ध बनौ । उज्वल भविष्य निर्माणको लागि आशावादी छौ । धन्यवाद !